

KLUB SLOVENSKÝCH TURISTOV A LYŽIAROV

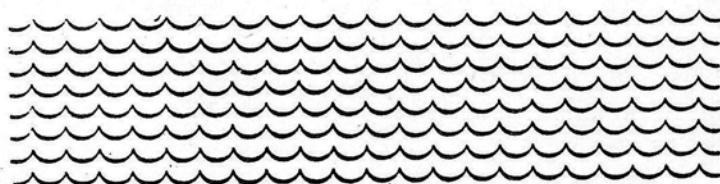

TJ TATRAN KARLOVA VES   BRATISLAVA

1935

1985

50 rokov lodenice

Priatelia - vodáci,

tak ako rýchlo a nenávratne tečú vody Dunaja, tak uplynulo 50 rokov života našej lodenice. Vybudovala ju s nadšením prvá generácia slovenských vodákov. Hrdo sa vyníma nad Karloveskou zátokou. Vo svojich priestoroch združuje už po 3 generácie milovníkov krásneho - už nie vždy modrého Dunaja, vyznávačov športu, ľudí, ktorých životnou nutnosťou je mať okolo seba dobrých priateľov.

Naši členovia po celých 50 rokoch lodenici zvel'adovali, udržiavali tu iskru lásky a nadšenia pre svojich nástupcov. Dnešná generácia je povdačná zakladateľom lodenice za ich čin, váži si úsilie ich nasledovníkov a snaží sa zotrvať v dobrej tradícii a nadalej zvel'adovať prostredie a rozvíjať športovú a spoločenskú činnosť.

V dnešný deň oslaví si chceme spoločne pripomenúť tých 50 rokov v spomienkach našich zaslúžilých členov.

Bratislava, 31.8.1985

Prof. MUDR. Konštantín Čársky, predseda TJ TATRAN

50 ROKOV V LODENICI "TATRAN"

História Európy i sveta beží v 20.-tom storočí na plné obrátky. Náš Dunaj odoláva poháňaniu, ale aj brzdám doby. Občas bujne vzplanie, zmohutnie, inokedy skrotne, zmenší sa, akoby sa starobou scvrkával. Napriek svojej náladovosti je vždy krásny a láka mládež. Tak zvábil kedysi i mňa.

V r. 1930 som si kúpil kanojku. Keďže práve vtedy som sa vrátil zo študijného pobytu v Amerike, ozdobne som si na ňu namaloval anglické meno Beauty (krásavica). Dlho tam nebolo.

Počas jedného môjho zájazdu dolu Dunajom pri Hrušove sedel na brehu starší ujo s kŕdľom detí. Zrejme neboli v Amerike a neovládal anglickú výslovnosť písaného slova. O chvíliku nielen deti, ale aj ozvena z druhého brehu na mňa revala naplno: "Nini buta! Gyere ide te buta!" (Pristaň, ty hlupaňa!). Po návrate domov som nápis z kanojky zoškriabal.

Mimo sezóny odpočívala v Karlovej Vsi, v záhrade pod stromami.

Roku 1935 z iniciatívy niekolikačkých, hlavne českých vodných športovcov a z prostriedkov Československého klubu turistov vyrástla na brehu Dunaja v čarokrásnom prostredí, pri vyústení karloveského ramena, jedna z najkrajších športových lodeníc. Ja som sa do nej nastáhoval medzi prvými.

Na jar r. 1938 jej predseda, prof. Klecanda, opustil Bratislavu. Na naliehanie viacerých starých členov, hlavne Manšingra, Kristu, Draxlera, Jelenka, Nuhlička, som prevzal jeho funkciu. Nemal som tiažkú úlohu. Všetci spomenutí boli skúsení športovci a dobrí, pracovití organizátori. Ja som ich konania iba ovplyvňoval v smere zdravotnom, slovenskom a spoločenskom. Lodenicu som bránil pred duchom uzavretého klubizmu, výberovej elity, a neskôr i motorizmu.

R. 1939, po strate Devína, nápor zo západu ohrozoval aj našu lodenicu. Boli chvíle, keď sa povrávalo, že hranicou Reichu bude potok Vydrica. Život v lodenici ochabol. Nevystupovali sme úzko-prso slovensky, keďže 60 % členov lodenice bolo českej národnosti. Vplyvy nacizmu k nám neprenikali.

Po strate Dunaja, až na jeho príľahlý breh k Bratislave a kúsok karloveského ramena, nám pre vodný šport nezostalo nič. Preto sme sa sústredili na Váh. Náhradné vodácke stredisko sme si vybudovali v opustenom, polozborenom kaštieli v Považskom Podhradí. Spolu so všetkými milovníkmi vodných športov Slovenska, hlavne z Trenčína, ale aj z Liptovského Mikuláša, Ružomberka, Žiliny, Považskej Bystrice, sme sa plavievali každé leto 2 týždne z Hrádku do Piešťan. Zastávky sme mali vždy niekol'kodňové. Doplnkové k vodáctvu sme si turisticky prešliapávali doliny Svätojánsku, Jasnú, Ľubochniansku, avšak s najväčšou obľubou hrebeň Súľovských skál. Za táborenia atrakciou nám boli kuchárske preteky. Slovenské národné jedlá, haruľa, bryndzové halušky, tvarohové rezance s oškvarkami, palacinky, sa servírovali na lopúchových listoch. Z pretekov mali najväčší osob ochutnávači. Ceny udeľoval predseda.

Približovaním sa slobody, za vzplanutia bojov počas SNP, naša športová činnosť ustala. Viacerí členovia, otužili v lodenici, s nadšením odišli do Povstania. Život v lodenici v rokoch 1944 a 1945 ustrnul.

Radostne vzplanul až v r. 1946 a to manifestačnou plavbou dolu Váhom, pod československými zástavami, za veľkej účasti kanovistov z českých oddielov. Slovenské mestá, najmä Mikuláš, Trenčín, Piešťany, nás vítali ako víťaznú námornú flotu.

Na lodenici v Karlovej Vsi sa rozvinulo mierové budovanie. Z prostriedkov zámožnejšieho člena Wagnera sme si jej areál opoltili. Z iniciatívy Fégla sme si postavili k ramenu Dunaja reprezentačné betónové schody. Pričinením Manšingra vznikla kolkáreň, pričinením Kristu, Kristova búda.

Na podnet predsedu, keďže mal mnogo detí, sa vybudoval detský bazén, a z nadšenia Hargaša športový areál pre doplnkové športy.

V lodenici vyrástli viacerí štátni reprezentanti: Daštinská, Marek, Čepčiansky, Matocha, Kadnár.

Čelnou organizačnou osobnosťou lodenice sa stal od roku 1951 Daštinský. Jemu vďačime za vzorné usporadúvanie Hargašových memoriálov.

Osobne za jedno z najkrajších podujatí lodenice pokladám príchod našich olympionikov z Teheránu, na čele s majstrom sveta Hoľčkom.

Vtedy početný, ale ešte útlučký náš dorast s kyticami kvetov skočil na povel do vína Dunaja. Každý z nich odplával k jednému olympionikovi a za otváracieho slávnostného aktu mu odovzdal kyticu. Na záver pretekov karloveský predsedu JRD Landsman, vzácných hostí obdaroval demičónom, ozdobeným vencom a naplneným mokom z devínskych stráni.

Dojemný bol aj príchod deviatich amerických vysokoškolákov na kanojkách po Dunaji do našej lodenice. S pocitom neistoty až strachu prechádzali cez rozčlenený svet, vraj - temer nepreniknutelnou hranicou - pod devínskym bralom. Po pristatí v lodenici a po colnej kontrole sa o chvíľku ich strach rozplynul. Večer, pri svite mesiačika, pod košatými topolmi nám usporiadali krásny koncert svojich ľudových piesní s témami Sever proti Juhu. My sme sa im revanšovali našimi slovenskými. I dnes na nich s vďakou spomíname, keďže v svetovom, azda najrozšírenejšom časopise "National Geographic" napísali o nás rozsiahly, objektívne pochvalný článok, vyzdobený farebnými fotografiemi z Bratislavы.

Roky bežia. Tých posledných 50 na ktoré sa pamäťame, odplavili vlny Dunaja, ako aj tisíce iných, o ktorých toho vieme my, Slováci, málo radostného.

Lodenica však nestarne. Naopak, kypí mladistvým elánom. I keď nám viacero našich športových hviezd odtiahlo do skupiny nádejnych planét, dorastu nám pribúda. Vyrábame si ho sami. Drobizgu, hlavne Čárskych, je v lodenici ako maku. Keďže všetci sa kŕmia z jedného koša, menujú ich aj Lakatošmi. Mladí otcovia už 4-5 ročným svojim ratolestiam vyrábajú sklolaminátové kajaky. Mladé mamičky, ešte útle dietatková zacvičujú do plávania a pádlovania.

V lodenici aj starké si prídu na svoje. Dozerajú na najmenšie ratolesti pri stavani hradov, tunelov, mostov i priehrad v piesku. Hra nemá konca. Po bitke, zápasení a zborení všetkého sa opäť prikročí k stavbám. Zatiaľ mladé mamičky a otcovia majú úchytkom čas osviežiť sa vo vlnách Dunaja po celodennej robote. Príroda je štedrá. Dáva každému, kto o jej nevyčerpateľné zdroje zdravia a radosti javí záujem.

Načrtnutý život v lodenici sa za uplynulých 50 rokov osvedčil. Dokázal, ako treba odolávať zlobám času a vychutnávať kladu pokroku.

Bedrich Suchý , predseda KSTL

Lodenica Klubu slovenských turistov a lyžiarov v Bratislave.

Klub slovenských turistov a lyžiarov v Bratislave po zmohutnení, keď už mal vyše 3 000 členov a po vybudovaní Zochovej chaty v Malých Karpatoch, v osade Piesky nad Harmoniou - Modra, pristúpil r. 1932 k myšlienke vybudovania Lodenice, pri ramene Dunaja v zátoke, pri Karlovej Vsi, nakol'ko vodná turistika mala medzi členstvom klubu, veľa prívŕžencov.

Vybudovaná lodenica dala základ vodnej turistike - športu, občanom slovenskej a českej národnosti. Pohnútkou k vybudovaniu reprezentačnej budovy vodáckej bola i okolnosť, že boli tu už nemecké a maďarské veslárské kluby, ktoré mali pekné veslárské budovy, na pravom brehu Dunaja, na petržalskej strane.

Mohutný Dunaj dáva vodákom široký cvičný terén. Je to vedľajšie devínske rameno so zátkou pri lodenici a hlavný tok Dunaja až po Devín s prítokom Moravy až po Marhegský most a dolu Dunajom až po Komárno.

Pozemok prenecbala Klubu Univerzita Komenského o čo sa pričinili univerzitní profesori, hlavne Dr. Stanislav Klecanda a Dr. Lukeš.

Lodenicu projektoval staviteľ Eduard Mikulík, z Bratislavы. Zastavaná plocha je 323 m². Stavba stála do Kčs 100.000,- Na stavbu Klub obdržal niekolko malých subvencii a darov z radov členstva a priaznivcov turistov. Na stavbu spotrebovalo sa 2 1/2 vagóna cementu a 10 vag. stavebného borového dreva. Darovaným materiálom prispeli niektoré slovenské a české staviteľské firmy napr. 10 metrákov cementu, lešenársky materiál a povozmi.

Rezivo dodala vojenská pila v Malackách za režijné ceny.

Pri stavbe pomáhali členovia klubu, menovite pri úprave terénu, pri výkope základov a pri betonovaní. Prísun betonárskeho štrku previedla skupina vojenských pionierov z bratislavskej posádky, na pontónových člnoch z blízkeho dunajského bagroviska, ktoré bolo povyše zátoky.

O zadováženie vojenskej pomoci, zaslúžil sa člen Klubu turistov, generál bratislavskej pionierskej posádky, Miloš Žák.

Lodenica je výkusná ako aj príľahlý domček - byt chatára, a tak krášli na tomto úseku breh Dunaja.

Na prízemí je hala pre 200 plavidiel, na poschodí je 200 kabín a klubovňa v rozlohe 70 m^2 a široký balkón, od kiaľ je pekný pohľad na Dunaj, na zátoku a na preháňajúcich sa vodákov-velárov.

Hned v prvom roku prihlásilo sa do 250 členov klubu do skupiny vodákov, s týmže počtom plavidiel. Lodenicu navštevujú i starší vodáci a ich nové a nové generácie.

Aby pobyt uvedených bol ešte príjemnejší, vybudovaná bola kolikáreň, ktorú však neskôr tiež prebudovali na ďalšiu halu plavidiel.

I malý bazénok je tu, kde sa čvachtáva vodácka drobotina.

Lodenica vybudovaná bola za predsedníctva Klubu turistov a lyžiarov Bedricha Suchého - bol bankovým zamestnancom - a za mestopredsedu Václava Houdu - zamestnanec poštovej služby.

Prvým kapitánom vodákov stal sa Alcis Raška, ktorý sa neskôr tiež pre zdravotný neduh vzdal, a na túto funkciu zvolený bol člen klubu Doktor - profesor Štátnej nemocnice Konštantín Čársky.

Lodenica odovzdaná bola do užívania

dňa 24. augusta 1935

pod heslom: nech slúži dnešným i budúcim vodákom - turistom a ich priateľom.

Pro memoriam vybudovania Lodenice
zaznačil Bedrich Suchý,
predseda Klubu slovenských turistov
a lyžiarov
v Bratislave, dňa 24. augusta 1935.

Doplňok.

Ťažké roky druhej svetovej vojny postihli veľmi vodácky šport, ba ho aj zastavili. Fašistické Nemecko zabralo celý úsek Dunaja od Devína až po ústie Vydričce do Dunaja, takže i celý areál lodenice ocitnul sa v rukách Nemcov.

V dôsledku tohto stavu, aby vodáci nestratili plavidlá, narýchlo ich odvezli a takto aj ostatné zariadenie zachránili.

Po skončení druhej svetovej vojny lodenicu prevzal Tatran Telocvičná jednota, Bratislava, Karlova Ves a tak vodácky šport opäť sa rozvinul, avšak nie v takej mieri ako za prvej Republiky, keďže malý úsek Dunaja, v podstate len zátoka u lodenice, nepostačuje. Bývalé vodné plochy sú v pohraničnom pásmi a tak predbežne pre vodákov uzavreté.

No dúfam, že i táto zábrana bude časom odstránená!

B. Suchý

Aby rozvoj vodáckeho športu bol ilustrovaný, uvádzam niže, dnes 1971 - existujúce lodenice, a počet aktívnych bratislavských vodákov prevyšuje už tisícku.

Vedľa lodenice Tatran je bývalá nemecká lodenica - dnes Slavoj Vinohrady a tu sú prevážne umiestnené motorové plavidlá.

Na petržalskej strane boli dva veslárské kluby - nemecké a maďarské, ktoré prevzali kluby: Stadion a Červená hviezda - Kablo. Obidve padli za obet stavbe nového dunajského mostu. Lodenica maď. vesl. klubu mala pekný vežičkový štýl, bola z dreva, a tak mohla byť rozobratá a má byť v pôvodnom štýle postavená, a vraj ma slúžiť ako pohostinská atraktívna budova vodákov. Tretí ves. klub slovenský ešte stojí pri novom moste a nevedno načo bude budova použitá.

Niže starého mosta, kde bolo bratislavské lido sú lodenice: Dunajčík a Lokomotíva. Pri Slovnavte - Vlčie hrdlo je lodenica: Slovnaft a Inter a ďalších 6 podnikových. Vysoké školy majú 6 plávajúcich pontonových plavidiel.

»Vodáci« Klubu československých turistov v Bratislavě

dovolujú si Vás pozvať na intimnú

súťažnosť otvorenia lodejnice a kľukovne

na pozemku univerzity Komenského
na Lafranconi, ktorá sa bude konať
v sobotu 24. augusta 1935 o 16. hod.

(Predposledná zastávka elektrickej dráhy C.)

L. Draxler m. p.
jednateľ

Dr. Vladimír Klecandr m. p.
predseda

Alojz Lúšku m. p.
kapitán

Linoigráfie
Bratislava

Adolf Bažant, zakladajúci člen

ZAČIATKY LODENICE VODÁCI - KSTL

Kanoistika sa v prvom desaťročí I. republiky prakticky nepretovala. Sem-tam bolo na Dunaji vidieť rybársku bárku a vojenské ženistické člny. Prvé kajaky sa objavili až koncom dvadsiatych rokov. Na pravom brehu Dunaja - pod mostom - vznikla prvá vodácka búda, kde sa schádzali prív vodáčki nadšenci (neskôr sa spoločili do Dunajčíku).

Až začiatkom 30-tých rokov sme objavili snahy o založenie klubu vodákov a o postavenie lodenice. Tak vznikol v rokoch 1932-1933 prvý vodácky oddiel Kajak klub Bratislava. Tí aj postavili prvú lodenicu v Bratislavе na ľavom brehu Dunaja pri zátoke v Karlovej Vsi. Členstvo tvorili väčšinou bratislavskí Nemci ale v klube bolo aj niekoľko Slovákov (Raška, Neuman, Draxler). Títo túžili po vlastnej lodenici. Do myšlienky založenia slovenského oddielu sa zahryzol najviac Alojz Raška - vrchný čašník v kaviarni Metropol. Pre stavbu vyhliadol v susedstve KKB pozemok, ktorý bol bližšie k Dunaju a pre lodenicu mal aj lepšiu polohu.

Sondoval neúnavne pôdu na Univerzite Komenského a pre túto myšlienku získal niekoľko funkcionárov UK (profesora Klecandu a ďalších). Bol aj neúnavným propagátorm vodáctva, hlavne medzi návštěvníkmi kaviarne. Hľadal tu aj funkcionárov, ktorí by mu v realizovaní jeho myšlienky pomohli. Nadviazal spojenie s KČT a hľadal spojenie pre založenie klubu. Zo začiatku KSČT nemal veľký záujem, lebo sa mu zdalo ako trieštenie sil a finančná prítáž. Vtedy mali dosť starosti so stavbami chát a nechceli sa zatážovať ďalšou stavbou.

Ale Raška a jeho spolupracovníci boli neúnavní. Architekt Mikulík vypracoval projekty - pražské ústredie KČST prisľúbilo finančnú pomoc. Rozhodnutie padlo na členskej schôdzi bratislavskej odbočky KČST v novembri 1933; stavba lodenice a založenie vodáckeho oddielu pri KČST bolo členstvom schválené. A teraz nastali pre ustanovený výber ďalšie časy - vďať celé bremeno stavby ležalo na nich, na nadšencoch a obetavých funkcionároch.

Zháňali sa finančné prostriedky, bolo treba veľa zbieracích hárkov, intervencii po úradoch, predávali sa t e b l i č k y po 1 Kčs. Do akcie sa zapojilo mnoho členov KSČT, usporadúvali sa prednášky a rôzne zábavy a ich výnos išiel na stavbu lodenice. Boli to pomerne malé sumy, ale každá koruna bola dobrá. Subvencie vtedy neboli - spoliehalo sa na dobročinnosť.

Po dlhých prípravách koncom roku 1933 sa mohlo pristúpiť k realizácii stavby lodenice. Základy sa vykopali a vybetónovali za pomocí vojakov - ženistov, ktorí mali svoje baraky na mieste dnešného detského bazénu. Vojaci pomohli aj na úprave terénu, ale podstatnú časť práce odviedli členovia.

Koncom jesene 1934 bola stavba zhruba hotová, takže dala sa už používať. Prvé kajaky sa prestáhovali zo susednej lodenice. Priblasovali sa však už ďalší záujemci a počet členstva rástol. 24. augusta 1935 bola lodenica slávnostne otvorená.

Prvý výbor Vodákov KČST-odbor Bratislava mal toto zloženie:

predseda:	univerzitný prof. dr. Klecanda
podpredseda:	Václav Houda
kapitán:	Alojz Raška
pokladník:	Vladimír Mayer
jednatel:	Lorant Draxler
zapisovateľ:	Štúrc
členovia výboru:	Dvořák, Kožušníček, Pacák.

Celkový náklad na stavbu lodenice bol 101 941,25 Kčs. Strážny domček stál Kčs 24 846,-.

Spočiatku bola lodenica obsadená len šasti loďami. Kajaky boli vtedy rôzne - s plochým dnom aj s kýlom. Vyrábal ich vtedy stolár Ammer. Dieľňu, v ktorej pracoval už jeho otec, mal pod hradzou terajšej Viedenskej cesty pri Pečni. Dvojsedadlový kajak s dvoma pádiami stál v tom čase 700,- Kčs, čo bol značný obnos. Lode boli zásadne súkromným vlastníctvom - klub nevlastnil lode.

Členské príspevky boli dost' vysoké: platil sa poplatok za členstvo v KČST 60,- Kčs a poplatok oddielu 350,- Kčs ročne. Aj napriek tomu však záujemcov bolo stále viac a kapacita lodenice sa naplnila.

Žilo sa družným spoločenským životom. Pestovalo sa hlavne turistické vodáctvo. Denne sme sa plavili ramenom až pod Devín. V sobotu a nedelu sa konali výlety smerom dolu do Rajky, Béšu, Štúrova ale najčastejšie na ostrov Kormoránov. To bola skutočne oáza na Dunaji a vodácky raj, ktorý by som aj dnes doprial mladej generácii. Proti prúdu nás zase cesty viedli až do Dinburgu ale najčasťejšie do Devínskej Novej Vsi a na Devínske jazero. Spominam aj na prvé preteky v roku 1936, ktoré mali tráť z Hochštetna do Bratislavu. Zúčastnili sa na nich mnohí pretekári z Prahy a Brna (Dřevo - neskôr výrobca a dodávateľ lodí do nášho oddielu).

Pozemok lodenice neboli v prvých rokoch oplotený a spočiatku ani strážený. Bol obohnaný živým plotom a v susedstve boli lúky a stromy, hlavne krásne topoly. Zvieraťovali sme si svoj objekt, sadili okrasné kríky, postavili volejbalové ihrisko.

Chcel by som sa zastaviť v spomienkach aj pri prvom správcovi lodenice - terajšom dozorcovi. Bol to J. N i k l - vyslužilý námorník býv. rakúsko-uhorskej monarchie. Býval dlhé roky v Pulji a jeho manželka bola znamenitá kuchárka. Dobre vedela pripravovať ryby a rôzne šaláty. Vtedy väčšinou slobodní - boli sme ich vďačními zákazníkmi.

Lodenica mohutnela, jej členstvo patrilo vždy medzi vyspelých vodákov. Vystupovaním i výsledkami. Mladí, ktorí prichádzali k nám našli na vode uplatnenie aj v súťažení - založili sme skupinu pretekárov. Všetci sme však boli jedna rodina, ktorej najväčšou láskou bola lodenica a vodácky život so všetkými krásami a čarom. Bol to zdroj osvieženia a zdravia.

*

Ján K r i s t a , prvý správca lodenice

Pre turistiku a lásku k prírode som mal od detstva veľký zmysel.

Som rodák zo Štiavnických Bani. Po svojom návrate z činnej vojenskej služby v roku 1929 som vstúpil do KČSTL v Bratislave. Zahorel som aj láskou k vode a v roku 1937 dostávam členstvo vodákov KSTL v Bratislave-Karlovej Vsi. Lodenica bola už vtedy postavená.

Bol som slobodný a tak sa mi ušla aj funkcia. Stal som sa správcom lodenice. Zverenú funkciu som vykonával s láskou a tak aj u výboru aj členstva získal som si obľubu.

Nových členov som zasväcoval do vodáckeho športu, prideloval im kabiny a určil miesto pre lodky. Podával som návrhy na prijatie nových členov.

Okolo lodenice bolo vtedy dosť volného miesta. Hostia, hodlajúci sa kúpať či člnkovat' sa nemali kde prezliekať. Zaumienil som si, že postavím malú chatku, ktorá by slúžila aj ako šatňa aj ako bufet. Za pomoc staviteľa - architekta Eda Mikulíka - podľa môjho modelu - realizovali sme túto stavbu a v roku 1939 sme ju odovzali aj do užívania. Volali ju Kristovou búdou a to meno jej ostať natrvalo.

Často sa stávalo, že pre zlé počasie členovia krátili si čas rôznymi hrami, keď sa nedalo ist' na vodu. Vtedy sa zrodil aj nápad - postaviť kolkáreň. Nuž, kto iný by pomohol, keď nie nás osvedčený staviteľ Mikulík. On postavil aj lodenicu a bol aj autorom stavby kolkárne. Pomáhal všetci členovia, zvlášť agilný bol Raška. Kolkáreň stmeľovala kolektív a bola miestom, kde hlavne mimo sezónny sme pestovali klubový život.

Vodáci, z doby môjho účinkovania, iste spomínajú na moju KANDIDU - divého a potom skroteného kormorána, ktorého sme ako mláďa vybrali z hmiezda na ostrove Kormoránov. Vychoval som ho spolu s dozorcem lodenice Stahelom. Celkom si na nás privykol. Denne som mu kupoval od rybárov živé rybky. Keď som prichádzal do lodenice zdaleka ma zbadal. Priletel ku mne, sadol si mi na plece a líškal sa mi. Stal sa súčasťou lodenice - až keď bol celkom dospelý, dal mi zbohom.

Rád by som niečo spomenul aj o živote v tomto našom klube. Predsedom bol pán profesor Čársky. Okolo neho sa združili Lorant Draxler, Manšinger, Raška, Nuhliček, Králik, Vučák a mnoho ďalších. Každoročne sme poriadali miestne preteky vodákov, zúčastňovali sa pretekov v Trenčíne, Piešťanoch. Mali sme vtedy okolo 16 pretekov. Na Slovensku sme držali primát. Okrem pretekárskej činnosti bol náš klub aj agilný v poriadani turistických plavieb dolu Váhom a to od Liptovského Hrádku po Piešťany a Komárno.

Boli to družné a veselé podujatia. Konvoj tvorilo aj 100 lodí. Záver bola materská loď - prenajatá plt', ktorú tiež obsadili členovia, ktorí nevlastnili plavidlá. Nezabudnem na jednu zástavku - v Považskom Podhradi. Tu sa konali preteky vo varení. Varili sa rôzne jedlá. Ja som jeden rok vyhral aj s bratom - I. cenu som dostal za bryndzové halušky.

Veľmi milé spomienky mám na sobotňajšie i nedelňné hromadné zájazdy na ostrovy pod Devínom: Sumatra a Borneo. Kol'ko kúzla, kol'ko romantiky bolo v nich! Lodenica bola ako vymetená, lebo všetky loďky boli na týchto výletech. Taký ruch trval od skorej jari do neskorej jesene.

Mohol by som uviesť ešte veľa milých príhod a spomienok. Nechcel by som zabudnúť na ukončenie sezóny. Táto sa končila aj pretekmi v jedená slivkových knedlíkov. Sám som ich zjedol 60, môj partner 64 - ale s nedobrým koncom.

Boli to krásne časy môjho života. Žili sme ako jedna rodina. Nebolo rozdielu medzi doktorom, inžinierom, robotníkom alebo úradníkom. Spájala nás všetkých láska k prírode, k vode a klubovým farbám.

*

Ing. Michal Hargaš, člen lodenice od r. 1938

SPOMIENKY NA VÝSTAVBU ŠPORTOVÝCH IHRÍSK

Lodenica TJ TATRAN Karlova Ves (predtým VODÁCI KSTL Bratislava) nemala po svojom dobudovaní v r. 1935 dostať priestorov na doplnkové športové hry - volejbal, futbal. Núdzove bolo vo dvore lodenice medzi objektami kolkárne a druhej polovice lodenice a studňou vybudované svojpomocou štrkovo-pieskové volejbalové ibrisko o normálnych rozmeroch, kde sa pestoval volejbal, ale nie v šestke, ale vo dvojke t.j. v populárnej zostave "debla". Zápasy sa tam odohrávali skoro denne, vynikali Fégl, Karol Juhari, Oliver Juhami, Pirchan, Mihály, Milen Rólmý, Ivan Hargaš a ďalší. Hry mali skôr spoločenský charakter, i keď niektoré výkony boli obdivuhodné a vyvolávali búrku nadšenia u miestnych fanúšikov.

Dunívé smeče ovšem znamenali nebezpečie pre okná na prízemí lodenice a okrem volejbalu sa žiadna iná loptová hra nemohla hrať. Staršia generácia hrala oduševnené kolky a na nosné trámy kolkárne sa kriedou písali desiatky a najhodnotnejšie výsledky. Tento stav trival prakticky až do roku 1952, kedy sa svojpomocne vybudovalo na získanom priestore po ženijných barakoch za kolkárňou volejbalové ihrisko o normálnych rozmeroch - plocha bola urobená z kameňolomnej drvy tzv. šoliny. Toto ihrisko sa udržiavalo vo veľmi dobrom stave a odohrávali sa na ňom aj zápasy šestiek, pričom boli pozývané susedné lodenice, ba dokonca aj celky mimo lodeničných klubov.

Súčasné ovšem vznikal eminentný záujem o futbal a pre nedostatok priestorov sa hrávalo na pieskovom polostrove pred lodenicou za ramenom Dunaja - tento polostrov neboli vtedy porastený takmer žiadnymi rastlinami a tvoril ho sypký, suchý a zdravý dunajský piesok. Časť mládeže sa ovšem začala venovať minifutbalu na betónovom plácku pred čelným vstupom do lodenice, kde sa umývali, prípadne opravovali člny na "kozách". Podľa tejto drevenej konštrukcie, ktorá tvorila minibráňky, dostal tento minifutbal populárny názov "kozacina". Hrali ju dvaja a dvaja proti sebe s dodržovaním autu, rohov, čistej technickej hry, s klamaním seba a súpera. V tomto novom športe, ktorý sa odlišne už pestoval napríklad v Prahe na žltej a zelenej pláži a mal iný počet hráčov a iné pravidlá vynikli Ing. Veselý, nazývaný Weiss, Ing. Čermák, nazývaný Čečo, Dr. Oravec ml., Greguš a ďalší.

Betónový plácek pre tento rozmáhajúci sa druh športu pomaly nestačil, lebo bol to malý priestor, hráči mohli hrať len keď tam neboli člny a ich hra vadila vodákom tým viac, že "delovky" do drevených kôz zničili bránky. Postupne sa dospievalo k názoru, že sa v zadnej časti za kolkárňou vybuduje aj kozacínové ihrisko a to o rozmeroch 9 x 18 m. Tieto myšlienky sa začali realizovať v r. 1955 a pomocou oduševnených brigádnikov - kozacínarov, ale aj ostatných členov lodenice sa vybudovalo ihrisko so škvárovým podkladom, jeho umiestnenie sa situovalo za volejbalové ihrisko a bolo z troch strán ohradené starým a bolavým pletivom, ktoré po ročnej prevádzke sa začalo rozpadat.

V roku 1956 sa tu odohrali kozacínový a volejbalový turnaj v deblu v súvislosti s výročím otvorenia lodenice. Hoci hrali len domáce dvojice a dvojice najbližších susedov z TJ Vinohrady, z vesliar. odd. Slávia SVŠT Bratislava a Slávie Ekonóm VŠE, záujem obecens-tva bol spontánny a obrovský, okrem členov lodenice a najbližších susedov, za plotom povzbudzovali aktérov študenti a čiastočne ro-botníci zo švédskych domkov. Nevýhodou bolo časté premoknutie i-hriska najmä po lejakoch a časté stratenie lôpt, ktoré pri "vysokej úrovni" hry sa dostávali za plot medzi žihľavu. Pravidlá ko-zaciny sa spresňovali, ihrisko bolo vylajnované, boli skonštruo-vané kovové branky o rozmeroch 60 x 80 cm, dodržiavalí sa straty lôpt v aute, platila hra na rohy - 3 rohy jedenástka -, ktorá sa strielala z pol ihriska do práznej minibranky. Hralo sa vysoko technicky, kamarátsky a bez zákerností a faulov a platila najmä rýchlosť, vtip a dobrý postreh.

V tomto prostredí začala vznikať myšlienka vybudovať spoloč-nú plochu pre volejbalové a futbalové ihrisko s prívodom vody na polievanie - prívod sa vybudoval od potrubia do detského bazéna. Pomýšľalo sa na vybudovanie rozsiahleho šport. areálu až praktic-ky po detskej pieskovisku v dĺžke cca 25 m od zadnej časti plotu a v šírke od plotu k plotu cca 12 m. Aby prevádzka bola zabezpe-čená aj v dažďovom počasí uvažovalo sa o vybudovaní štrkového pod-kladu na celej ploche s povrchom buď antukovým alebo škvárovým, zmiešaným so šolinou. To ovšem vyžadovalo značný kus práce, ale nadšenie športovej mládeže, ale aj staršej generácie nepoznalo hra-níc a začalo sa s prípravnými prácami. Likvidovala sa zadná brána, staré, roztrhané pletivo na oplotení sa zrušilo, ale nielen v špor-tovom areáli, ale na obvode celého lodeničného územia. Vybudovali sa nové pátky pre stojky, pripravili sa podporné stojky do rohov oplotenia, v rehu kozacín. ihriska smerom k TJ Vinohrady sa vybudo-val betónový podporný múrik a smerom k zadnej časti plotu sa z me-lioračných tvárníc vybudovalo oporné ohraňčenie pre budúce ibris-ko. Nato sa pristúpilo k najzdihavejšej práci t.j. k odstráneniu starých trávnatých drnov a k odstráneniu stvrdenutého ilového povr-chu až do hĺbky takmer 30 cm. Boli to tisícky fúrikov, ktoré sa vy-vážali pred lodenicu a čiastočne na chodník ku Karlovej Vsi.

Brigádnikov nadšenie neopúšťalo a keď sa ihrisko takto pripravilo, dovezol sa cestný štrk, hlavne za výdatnej pomoci Ing. Pišofta a Ing. M. Drgoňa, ktorí aj ihrisko zamerávali a niveličovali výšku štrku. Práca sa zvládla načas, a välec za dozoru Ing. Pišofta perfektne hmotu v niveličovanej výške zväľcoval, čím sa dosiahol zdravý a prakticky večný podklad pre ihriská. Nato časť brigádnikov začala stavať kovové stojky pre oplotenie, upevňovala napínací drôt a postupne sa začalo natáhovať pletivo s dvoma tenisovými bránkami k susedom TJ Vinohrady a do švédskych domkov. Bránky slúžili pre lopty, ktoré sa dostali za oplotenie. Nové oplotenie sa dokončilo pre celý priestor lodenice a začalo sa s jeho natieraním. Aj vstupné brány do lodenice boli opravené a vynovené. Toto všetko sa odohralo v dvoch sezónach r. 1955 a 1956. Problém úpravy a konečného vzhľadu ihrisk vyriešila škvára, ktorú sme zohnali pričinením Ing. Čermáka a dr. Jubariho z Matadorky. Za umnej pomoci údržbára z Lafrancioni, starého pána Nesvadbu, ktorý pamätał ešte prof. Hajdóčzyho, sa naniesla rovnomená asi 8 cm vrstva, ktorá tvorila povrchovú zložku ihrísk. Táto vrstva sa polievala a ručne väľcovala pri častom opravovaní a vyrovnávaní povrchu a denno-denom zametaní. Pre volejbalové stípkы sa do štrku usadili trubky, takže stojky boli vyberateľné. Pre kozacínový šport sa skonštruovali nové, masívnejšie minibranky - masívnejšie preto, aby odolali prudkým delovkám aktérov. Bránky sa opatrili zadným sitom, aby o góloch nevznikala pochybnosť. Obe ihriská: poliata plocha a dobre zametený povrch s bielym lajnovaním vzbudzoval dobrý dojem a areál dostal interne hrdý názov "Maracana".

Na takto upravených ihriskách sa odohrávali tradičné turnaje z príležitosti Hargašovho memoriálu a to zvlášť volejb. turnaj v debli a zvlášť kozacín. turnaj. Začiatky turnaja sa datujú od r. 1959 a neskoršie prerástli hranice lodenice a aj hranice susedných záujmov, lebo postupne sa prihlásovali mužstvá z ostatných bratislavských lodeníc - Dumajčík, ČH, vysokošk. Slávie, ba dokonca 2x sa zúčastnili aj mužstvá z vodáck. oddielu v Kuchelau z Viedne, raz mužstvo z Maďarska a zároveň aj mimobrat. družtvá zo Šamorína, Komárna, z Piešťan a Trenčína. K akémusi vrcholu dospeli tieto turnaje v r. 1965-1975, vždy z príležitosti usporiadania Hargaš. memoriálu.

Boli obdobia, kedy sa kozacín turnaja zúčastnilo aj vyše dvadsať mužstiev a volejbalového turnaja 10-12 mužstiev. Najvernejší zostali Fégl, Juhari, mladý Fégl, Ing. Veselý, Dr. Oravec, Ing. Čermák, Greguš, doc. Dr. Čepčiansky, Ing. Michal Hargaš, Štefko ml., mladý Kollár, Batelka a ďalší. Pri takmer dennom používaní od februára do novembra doznalo ihrisko v povrchovej vrstve škváry značné trhliny a bolo preto treba pristúpiť k jeho asanácii. Porušenie vrchnej vrstvy zapríčinilo aj to, že sa z pohodlnosti nedodržiavalo základné pravidlo: "po poslednom zápase to družstvo, ktoré prebralo, ihriská pozametá, obrabom vyrovná, poleje a dôkladne zvalcuje". V neposlednej rade došlo k porušeniu aj tým, že nekontrolované hrali na týchto ihriskách študenti zo švédskych domkov, čoraz viac sa hral minifutbal v počte piatich proti piatim a to na celej ploche areálu, teda aj na volejb. ihrisku. Aj nové kop aďky so štulpňami dokonali svoje dielo. Ke asanácii sa prikročilo zas pomocou škváry z petržala. Matadoru a tento povrch, hoci už nezodpovedá ideálu, drží dodnes. Oplotenie sa na celom obvode ihriska, teda aj smerom k detskej ihriskám zvýšilo o jednu šírku pletiva, aby sa zabránilo unikaniu lôpt pri vysokej úrovni hry. Pri známej populárite najmä kozaciny publikum si žiadalo viacej takýchto podujatí, takže sa pristúpilo k jarným turnajom pri zahájení sezóny a k tradičným turnajom z príležitosti Hargaš. memoriálu. Turnaj dostal svoju formu tým, že sa platilo zložné za mužstvo a zo zozbieranej sumy sa zadovážili ceny pre 1. až 3. miesto. Turnaje organizoval Ing. Michal Hargaš, neskôr O. Rais a E. Matejková volejbal, samozrejme pri pomoci ostatných hráčov. Inovované ihrisko nezostalo bez vplyvu na rozšírenie športu o minifutbal dvoch družstiev o piatich členoch, čím došlo aj k zmene pravidiel. Hralo sa bez autov o pletivový mantinel, bez rohov a na drevené bránky o rozmeroch 80 x 180 cm.

Minifutbal si našiel obľubu u nastupujúcej mladej generácie, samozrejme na úkor kozaciny. Mladá generácia je priebojná, potrebuje skorej tento rýchlosťny a silový druh športu. Aktérmi minifutbalu sú najmä: Hornáček, Sergej, Janko Dinka, všetci traja mladí Hargašovci, Ivan, Marián, Juraj, Zvozil a ďalší, pričom samozrejme aj stredná generácia v osobe Raisa, Fégla ml., Štefku, Stowassera, Mičušika a ďalší.

Povrch ihrísk je v súčasnosti značne rozrýty, ale tomuto športu to vyhovuje. Zrejme sa zabudlo na pravidlo o povinnosti porazeného - ihrisko po zápase, vyravnat', pozametat' a zváloovať.

V šport. areáli "Maracana" sa tak získal značný priestor pre loptové hry ako doplnkový šport k pádlovaniu. Dokonca aj príslušníci najmladšej generácie t.j. príslušníci TSM - chlapci medzi 10-12 r. - pestujú pod dozorom a súdeovaním trénera túto zábavnú formu športu.

Statočne vykonanou prácou, dobrým materiálom a v značnej mierre aj zásluhou tradície sa položili takmer večné, zdravé základy týchto ihrísk a slúžia členom lodenice, hostom a najmladšej generáciu už takmer 30 rokov.

*

Jaroslav M a n š i n g e r , podpredseda Sokola Bratislava,
Karlova Ves

SLÁVNOSTNÝ PREJAV NA 5. ROČNÍKU KANOISTICKÉHO A KAJAKÁRSKEHO PRETEKU NAJVAČŠIEHO PODNIKU SLOVENSKÝCH VODÁKOV,
DEVÍNSKA NOVÁ VES - BRATISLAVA, dňa 27. augusta 1950

Už niekol'kokrát zahajujeme náš vodácky najväčší podnik - memoriál Ivana Hargaša. Vám vodákom nie treba pripomínať kto bol Ivan Hargaš. Bol jedným z nás, ktorý rástol a sídlil medzi nami a jeho život a veselá myseľ naplnila našu lodenicu tou najpríjemnejšou pohodou.

Ivan Hargaš mal rád vodu - rieku. Mal rád dráždivú volnosť tulákovu. Jeho srdce bolo plné túžby po neznámych krajoch, k dobrodružným príhodám číhajúcim na každej kilometráži, mal rád pieseň vodných víní, šumenie stromov, modrú oblohu, nevyspievanú krásu vody, kľud vodných zátok, strhujúce víry šumenie trstiny, spev rákosníka a let kormoránov.

Ked prechádzal so svojou loďou dravé rieky spieval si ústami básnikovými:

Kdyby si všechny dívky světa
chtěly ruce dát,
mohly by krásný kruh
kol moře udělat!
Kdyby se všichni boži světa
chtěli námořníkmi stát,
mohli by přes moře
krásny most ze svých bárek udělat!
A tak by mohl být celý svět
jedným kruhem spjat,
kdyby si všichni lidé hned
chtěli jen ruce dát!

Ivan Hargaš bol mužom, ktorý miloval svet, pre jeho spravodlivost' šiel sa bit' a obetoval sa vo svojom dvadsiatom prvom roku života.

Odišiel od nás, aby posilnil naše národné povstanie, ktoré malo pre národ veľké dosledky nielen politické, ale i mravné. Odišiel, aby pomohol trpiacemu národu, aby posilnil všeslovanskú myšlienku pridal sa k odboju proti vykoristovateľom a zradcom národa.

Ivan Hargaš bol vtedy účastníkom, spolutvorcom slovenského národného povstania, ktoré vpísalo na svoju zástavu ideály demokracie a sociálneho pokroku a ktoré ukazujú nám, Slovensku, ba i celému Českoslovanskmu jasnú a pevnú cestu k šťastlivej budúcnosti. Nech nám je odkaz Ivana Hargaša plamennou výzvou k jednote sústredeniu všetkých síl na budovaní, blahobytu a šťastia Slovenska!

Ivan Hargaš musí byť vzorom pre nás všetkých. Vzorom muža tvrdého a zoceleného športom. - Vodné športy, turistika po vode, to sú tie nescudziteľné rezervy, sú stálym prameňom národného imania, lebo zdravý práceschopný a ochotný človek znamená pre štát a národ zisk, človek chorý nielen stratu pozitívnu na vykonanej práci, ale iste ďalšiu stratu spojenú s jeho liečením.

K tomuto všetkému speje vývoj dnešnej telesnej výchovy, ktorý vyplýva z nového zriadenia našej ľudovedemokratickej spoločnosti, z nového pomeru k práci a obrane vlasti.

Nemožno telesnú výchovu viesť po cestách kapitalistického športu. Nemožno dnešného človeka ďalej vychovávať len pre osobné ciele. Musíme v našej telesnej výchove, v súlade so znárodenením a poštátením výroby, viesť našu mládež ku kolektívному súťaženiu v oboch telesnej výchovy, ktoré musí byť prípravou a doplnkom socialistického súťaženia v práci a výstavbe Republiky. Nechceme a nebudeme pre našu mládež stavať úzke ciele jednotlivca, ale ciele celej rodiny pracujúceho ľudu Československa.

Ked' dnes, bratia a sestry, závodite o čest' a slávu sokolskej zástavy, bojujte v duchu Ivana Hargaša a nezabudnite nikdy jeho mravného a veľkého odkazu.

Veľký počet účastníkov tohto nášho slávneho závodu dáva nám legitimáciu k tomu, že memoriál Ivana Hargaša od rokov plní svoje poslanie.

Nuž, bratia a sestry, v duchu Hargašovom v boj.

Prajem Vám všetkým vo Vašom športovom zápeleňi veľa zdaru!

Nazdar !

*

ÉRA (TERAZ) STARŠEJ GENERÁCIE

Po druhej svetovej vojne ovládala život na lodenici stredná generácia "juríkov", ktorá prežila vojnové útrapy bez možnosti rozletu po cudzích krajoch. Prirodzeným následkom toho bolo, že po vojne využívala každú príležitosť na poznávanie. Bola to generácia, ktorá sa už nemohla zúčastňovať zápolenia o majstrovské trofeje vodáctva, ale voči, predovšetkým dunajskú, flóbilá bezmedzne. Výraz svojej lásky dávala najavo tak, že každú volnú chvíľu trávila na brehoch dunajského veľtoku. Počas volna v robotných dňoch v priestoroch lodenice, vo vode karloveskej zátoky alebo v hlavnom toku, na ostrove, kde sa nedostal každý, ale predovšetkým na schodoch nad pristávacím pontónom. Tam bola tribúna, náš Hyde Park. Tam sa "rozhodovalo" o ďalšom vývine sveta, riešili problémy vedy a techniky, hodnotili domáce i zahraničné udalosti, "menili" vlády a prezidenti. A schody boli vždy obsadené. Posedúvali tam s nami i mladí a počúvali s otvorenými ústami. Vždy dominoval smiech a veselosť, zdravý optimizmus v lepšie časy. Ešte nám v ušiach doznievalo z vojny známe "dobrou noc a pevnou naději". A keď na schodoch zasadla "veľká trojka" Dinka - Daštinský - Jelenek, tiekli potokmi slzy smiechu. Zrodil sa tam nejeden "fór", ktorý letel do sveta. Vzniklo tam nejedno čisté a nezištné priateľstvo, ktoré pretrvalo veky. Tak, ako to medzi športovcami býva. Za obzvlášť krásne a hodnotné som vždy považoval situácie, keď sme si dvaja alebo viacerí vošli do vlasov, zvyčajne pre maličkosť, ale i to sa stávalo, a proti všetkým "civilným" zvyklosťiam, následok nikdy nepretrval dlhšie ako pár minút. Potom bolo zase všetko v poriadku, ako by sa nič nčo stalo.

Často dochádzalo k hromadnému presunu zo schodov na náš ostrov. To bolo miesto krásnych zábav, neformálnych spoločenských stretnutí, kde každý bol rovnako malý alebo veľký, kde padali všetky priehradky. Schopní podnikavci pripravili niekedy i občerstvenie, živánku, slaninu na opekanie alebo naše lacné špekáčky. No a, prirodzene, nechýbal ani džbán (demižón neznie tak poeticky) dobrého karloveského.

Ked sa nám nechcelo na pevnini na ostrove sme aj prespali. Len tak v "spacánoch" alebo pod dekou na kameňoch bez nafukovačky. Boli to slastné časy. Od skorej jari do neskorej jesene.

Povestné a nenapodobiteľné boli naše "čundre" po Dunaji. Sprvotí na kanoe, neskôr na vyradenom vojenskom nafukovacom člne, kde sa nás pomestilo vyše pätnásť aj s výstrojom. Ten bol taký bezpečný ako pevnina. Ním ani Samson nepohol, hoci normálne plavidlá potápal ako nič. Chodilo sa každú sobetu, neskôr už v piatok alebo aj skoršie. Sprvotí len na "päťdesiatdvojku", kde sme mali vyárendované táborisko a v zemi zakopané potreby, ktoré sme nechceli vláčiť späť. Po niektoré roky sme na päťdesiatdvojke trávievali aj dovolenky, nechýbal nám Jadran, snečné Taliansko alebo Mallorca. Vytvorilo sa spoločenstvo, v ktorom nikto nikomu nešiel na nervy, nikto sa nenudil a nikto neboli hladný ani smädný. Ked sme táborili d hbie, chovali sme v tábore aj hydinu, nakúpenú z miestnych zdrojov, pouvážovanú špagátmi o kanadské topole. A tie táboráky! Nazbierané odpadové drevo horievalo dlho do noci vysoko k nebu. Spievalo a rozprávalo sa. Doprial by som každému počut' naše trampske pesničky a počut' našu vodácku "mluvu". Nenašiel sa jedený, ktorý by zo svojho "šuplíka" nevytiahol niečo "do placu". Na našich objavovateľských cestách po Dunaji, mi býval "konkubínom" (presnejšie povedané ja jeho) pán profesor Čársky. Neodmyslitelný a nenapodobiteľný súputník všetkých našich podujatií, celého vodáckeho života u nás a predovšetkým našej lodenice. Nikdy nič nepokazil, všade bol doma. Bol jedným z nás. Verím, že sa ho nedotknem, lebo dodnes si zachováva vodácky temperament, ked spomeniem, že v spánku sa prejavoval ako lepšia cirkulárka. Mne to nikdy neprekážalo. Ked sme sa však vylodili, celá, niekedy aj 35-členná výprava čakala, kym "rozbijem" stan. Potom v úctivej vzdialenosťi stavali svoje stany ostatní. Pán profesor bol zaujímaný aj tým, že ho poznal takmer celý Žitný ostrov. Zažil som s ním nejednu príhodu, ktorá utvrdzovala vo viere v ľudske súručenstvo a spolupatričnosť. Moje pozorovania týchto príhod boli ak-iste echom na nejaký lekársky čin pána profesora, ale často mali taký prejav, ktorý ma privádzal do úžasu. Raz sa napríklad hanuliakovskí rybári dozvedeli, že pán profesor sa chystá s výpravou na päťdesiatdvojku. Ked sme sa vylodili, čakala nás hostina.

Veľká pahreba a okolo nej ako veniec na vŕbových paličkách nas-toknuté, do ružova opečené ryby. Také, čo sa jedli aj s kostami. Prirodzene, že sme sa všetci "zviezli" a najedli sa rybacinu ako nikdy predtým. Alebo táto príhoda. Vylodili sme sa v Štúrove, pri termálnom kúpalisku, ktoré sme nikdy pri dlhých plavbách neobišli. Výprava "poverila" pána profesora, aby obstaral chlieb, lebo sa nám minul. Tak sme sa dvaja vybrali do mesta. Ale bola nedel'a, všetko pozatvárané. Smutní sme chodili po meste, keď tu niekto pozdraví "Jónapot kryvánok, profesor úr". Z reči do reči sme povedali, čo nás tiaží. Hned bol nielen chlieb, ale aj pohostenie.

Plavievali sme sa podľa toho, ako mal kto čas, niekedy až za sútok Dunaja a Hrona. Tam sme táborievali na poli pod kováčov-skou stanicou. Stalo sa, že sa nám minulo občerstvenie a tábor rozhodol, že Šaňo Dinka a ja pôjdeme do nedalekej Helenby (dnes sa to volá tuším Chľaba) a doplníme proviant. Šaňo je v našej vo-dáckej obci známy tým, že nikdy ešte nepil zlé víno. Tak sme vza-li demičón a peši sa vybrali do dediny. Bola práve žatva, dedina ako vymretá. Strelili sme ženičku s našou maďarčinou sa pýtame, kde by sme mohli kúpiť dobré víne. A, že ona má dobré. Vzala nás do domu, natrela čerstvý domáci chlieb hrubou vrstvou kačacej masti a potom dala po "dva deci". Víno sme označkovali ako ľa kvalitu a nechali sme si naliat' plný demičón. V tábore bola potom degus-tácia, pri ktorej tváre koštérov nadobúdali krivozrkadlové tvary a pedaktori vraveli, že im stŕpli zubné protézy.

Ešte spomieniem jednu tragikomickú príhodu, ktorá sa prihodila. Ďuli Greguš a ja na turistickom kanoe a Igor Petro na pretekárskom vybrali sme sa sólo na päťdesiat'dvojku. Náramná horúčava. A pretože to bolo v robotný deň, na vode i brehu ani vtáčka, ani letáčka. Nestavali sme hneď stany, aby sa nám nepreteplili, ale len tak sme posedúvali a "stiahli" pritom nejakú fl'ašku. Keďže široko-ďaleko nikoho, povedali sme si, že bude "nuda". Základnú patinu sme mali dobrú, iba pásiaky spod suspenzorov sa na nás beleli. A zaspali sme. Zobudila nás zimnica, ktorá nami trmácala a bola taká neústupná, že sme sa museli vrátiť na svoju základňu do karloveskej zátoky.

Škoda - preškoda, že nebolo kronikára tých čias. Bola by to kronika veľmi zábavná i poučná. Písali by ju také postavy nášho lodeničného života, ako profesor Čársky, Toni Daštinský, Šaňo Dinka, Dr. Štefko, Ľula Greguš, Fero Fégl, Miško Hargaš, Oto Pišoft, Paľo Jelenek, Buro Kopal, Oskar Pišoft, Pali Szelényi, Aranka Maxiánová, Ivan Čermák, Kalman Tichý, Lajko Čermák, Oto Rais, Dr. Oravec, Milan Drgoň, Ľubo Kadnár, Milan a Stano Čársky, Igor Petro, Eva Matejková, Mariška Bažantová, a kopa ďalších so svojimi rodičami. Lebo vždy sme boli kompletní, s manželkami a dnes už odrastenými detmi.

Mnohí sa spýtajú: A čo dnes? Nuž, dnes je pre nás všetko iné. Aj my sami. Pestujeme športy primerané nášmu veku. Väčšina z nás sú náružíví turisti a lyžiari. Vesla sa chytila nová generácia, v našich časoch kojenecká a detská. A treba povedať, že sa prijala ako vydarený štep. Pozrite si dnešnú lodenicu, prostredie, zariadenia na televýchovu a záujmovú činnosť. Možno nie je v nich len veselosti, fantázie a odvahy, ale robia to dobre. Meno našej lodenice sa zase stáva vo vodáckom svete pojmom. Vzmáhame sa a rastieme. Nám starším ostala nádej a nostalgia za prežitým, ktorou je poznačený aj tento skromný príspevok.

*

Ing. Juraj H a r g a š , predseda oddielu kanoistiky

STRUČNÝ POHĽAD NA ČINNOSŤ VODÁKOV V TJ TATRAN KARLOVA VES - BRATISLAVA, OD ROKU 1935

Po otvorení lodenice v 1935 roku začala sa v nej pravidelná vodácka činnosť. Organizovali sa výlety, cez voľné dni sa chodilo táboriť. Pri tejto činnosti sa členovia pretekali, avšak neoficiálne, len tak zo zábavy. Postupom však vznikla potreba usporiadat oficiálne preteky. A tak v roku 1937 Vodáci KSTL Bratislava poriadajú prvé preteky pod názvom "Bratislavský závod na okruhu".

Trat' viedla ramenom Dunaja v Karlovej Vsi proti prúdu a hlavným tokom Dunaja po prúde do lodenice. Po úspešnom prvom ročníku organizuje KSTL aj druhý v roku 1938.

Rok 1939 znamenal rozdelenie republiky, čo sa odzrkadlilo aj v rozdelení hnutia kanoistov. Slovenskí vodáci si vytvorili vlastné ústredie, na čelo ktorého sa postavil Prof. Konštantín Čársky, člen KSTL Bratislava.

Vodácky život počas II. svetovej vojny neutichol, len sa premiestnil z Dunaja na Váh. V roku 1939 sa na trati Nemšová - Trenčín uskutočnili "I. Majstrovstvá Slovenska vodákov v plavbe na kajaku a kánoi". Vítazom kategórie F1 sa stal Amena z KSTL. V roku 1940 na tej istej trati na II. Majstrovstvách Slovenska zvíťazili v kategórii F1 Amena a C2 Lorenc-Čihalík (oba z KSTL). III. ročník Majstrovstiev Slovenska vodákov sa uskutočnil na trati Devínska Nová Ves - Bratislava v roku 1941. Z KSTL zvíťazili v C2 Lorenc-Horák, v K2 Čečelka-Rajdl, K2 Mix Jiroušková-Nuhliček. V súťaži oddielov vyhral KSTL Bratislava.

V roku 1943 na tej istej trati v C2 Hermann-Horák, F1 Keliner, K2 Čečelka-Rajdl, K2 Jiroušková-Ružovičová, všetci z KSTL. V C2 súťažil aj Ivan Hargaš s Janom Dinkom. Súťaž oddielov vyhral KSTL Bratislava.

Po prechode frontu a oslobodení oživila sa činnosť aj v lodenici. Už v roku 1945 sa zúčastnili na pretekoch "Pardubické tri řeky" pretekári Hermann - Horák a v C2 obsadili pekné druhé miesto. Bol to úspech Slovenských vodákov medzi českými, nakoľko lode na Slovensku boli tiažké, zastaralé a nevhodné na pretekanie.

Napriek tomu v roku 1946 dostali pozvanie na ústredný tréner-ský kurz v Třeboni aj pretekári z KSTL. Boli to Matocha Ján, Lorenc I. a Lorenc II.

Dňa 20.6.1946 organizuje KSTL I. ročník "Hargašovho memoriálu" na počesť Ivana Hargaša, ktorý padol v SNP. Tento pretek sa neskôr stal sviatkom vodákov.

V I. ročníku zvíťazil v súťaži oddielov KSTL s 19 bodmi, v jednotlivých disciplinach v K1 Matocha, K2 Lorenc-Hrnčiar, v C2 Lorenc-Horák z KSTL.

Matocha si vlastnoručne zhotovil kajak a vyhral v K1 preteky: "Pardubické tri řeky" - 11.6.1946.

Majstrovstvo Slovenska sa konalo na trati Ilava-Trenčín - - zvíťazili v K1 Matocha, v KT2 bratia Lorencovcí. V celoštátnych pretekoch sa presadzuje Matocha, junior Norovský a Zatloukalová z KSTL.

II. ročník "Hargašovho memoriálu" opäť vyhráva KSTL s 32 bodmi. Na Majstrovstvách Slovenska v roku 1947 víťazia z KSTL v KT2 Lorencovcí, v KT1 Norovský. Najlepšie výsledky na pretekoch dosahovali títo členovia KSTL: Lorenc I., Lorenc II (KT2), Matocha, Čenöik, (K1), Stahel, Pagáč, Schiller, Slovinec (KT2), Norovský (KT1), Zatloukalová (KT1 ženy), Horák, Hermann, Oravec, Veselý (C2), Hargaš M., Fröhwald (C2). Nie je bez zaujímavosti, že za KSTL pretekal Černušák, Černý, v súčasnosti uznávaní predstaviteľia športu u nás a vo svete. Rozhodca na pretekoch bol Tóno Daštinský.

V roku 1948 došlo v rámci zjednotenej telesnej výchovy k premenovaniu oddielov a ich začleneniu do telovýchovných jednot. Tak sa z KSTL Bratislava I. (Vodáci) stáva Sokol Vodáreň Karl, Ves.

Vodáci sa však nemenia a Jan Matocha reprezentuje ČSR na OH 1948 v Londýne.

V roku 1948 získava Matocha titul na dištančných majstrovstvách republiky, podobne aj v roku 1949. Navyše v roku 1949 titul "Majstra republiky", v K1 na 1 km a 10 km. V r. 1950 štartuje na Majstrovstvách sveta v Kodani a v K4 na 10 km - sú štvrtí. V roku 1950-51 znova získava titul na dištančných majstrovstvách a v r. 1951 titul na K1 - 1 km a 10 km. Spolu s Norovským sú v reprezentácii ČSR. Do práce sa aktívne zapája Tibor Vulgan ako rozhodca. V roku 1952 sa utvára vodácka sekcia v ktorej pracujú: Čársky, Daštinský, Vulgan, Matocha, Čermák. Jan Matocha štartuje na OH v Helsinkách. V roku 1953 získava opäť titul v kategórii F1.

Rok 1954 je začiatok úspechov Ladislava Čepčianskeho kedy získava tituly na M-ČSR v K1 na 1 km a 10 km a na MS v Macône je štvrtý na K1 - 1000 m. Čepčiansky potom postupne získava tituly majstra ČSR v K1 na 1 km a 10 km v roku 1955 až 1960 a na 500 m 1956-1958. V 1956 na OH v Melbourne je dvakrát šiesty v K1 na 1 na 10 km, v 1957 na ME v Gente je štvrtý v K1-10 km a v 1958 na MS v Prahe duby v K1-10 km a siedmy v K1-1 km.

Na domáčich súťažiach sa darí pretekárom z KSTL nasledovne: rok 1954 - preborníci dorastu K2 - Kadnár M.-Kéri, Matocha majster v F1, 1955 na dištančných M-ČSR je prvý v K2 Matocha-Štark. Táto dvojica získala aj všetky tituly na Majstrovstvách Slovenska v Štúrove na 10 km, 1 km, 500 m. U žien získala titul v K1 Daštinská, u dorastu v C2 Lang-Šneidr.

V rokoch 1953 až 1956 sa postavil v Bratislave zimný bazén, na čom mali najväčšiu zásluhu Matocha, Vulgan, Reich. V roku 1955 dostáva nás oddiel nové meno - TJ TATRAN Karlova Ves. V roku 1956 v súťaži 56 oddielov sa umiestnil Tatran Karlova Ves na piatom mieste.

Rok 1957 je úspešný pre pretekárov z Tatranu, získavajú na M-ČSR tituly v K1 - Čepčiansky, C1 - Lang, v K4 - Marek, Matocha, Šimonyi a Rosa. V K1 - Daštinská, v K2 - Daštinská-Kittlerová. Oddiel sa umiestnil na tretom mieste.

V roku 1958 sú zaradení do reprezentácie ČSR z Tatranu, Matocha, Čepčiansky, Marek Ondrej, Kéri, Daštinská.

V súťaži dorastu v ČSR sa umiestnil na tretom mieste Tatran. Vo svojich disciplínach víťazia K1 - L. Kadnár, a C1 - Gusto Marek. V roku 1960 na M-ČSSR získava titul na C7 500 m posádka Tatranu starších aj mladších dorastencov.

Jan Matocha cestuje na svoju štvrtú olympiadu v Ríme, avšak už ako tréner, spolu s ním L. Čepčiansky.

V šesdesiatych rokoch sa presadzuje na domácej, ale i zahraničnej vode Ľubo Kadnár. Spolu s Pleierom, Páalom získava tituly na M-ČSSR v roku 1963, 1964 na 1 km a 10 km. V roku 1962 získava v K1 na 10 km titul Majstra republiky a vyhráva medzinárodnú Pražskú regatu.

V päťdesiatych a šestdesiatych rokoch bojujú za farby TATRANU ďalší pretekári. Získavajú tituly Majstrov Slovenska a úspechy na celoštátnych pretekoch: Šimonyi, Mihalička, Čulen, Eliáš, Blaškovič, Marek Vojto, Malík, Trnovský, Milan Drgoň, Sova, Zenger, Kostel Čareky, Lukáč, Stano Čársky, Petro, Jožo Drgon, Koreň, Mittak, Stowasser, Vanček, Figuš, zo žien Ostrčilová, Matejková, Križová, Šabiková.

V roku 1969 je utvorený nový zväz kanoistov Československa: kde máme zastúpenie: Prof. Čársky, Daštinský, Čepčiansky.

V sedemdesiatych rokoch sa presadila nová generácia dorastu pod vedením J. Matocha, kedy Tatran opäť tvoril silné družstvo na pretekoch v celej ČSSR.

Do reprezentačného družstva juniorov sa nominoval M. Lachkovič, ktorý spolu s Druscom štartoval v 1971 roku na ME juniorov Snagov a Družbe v ZSSR.

Rok na to sú v reprezentácii juniorov Lukačovič, Hargaš Juro, Trizuljaková, Žamboch, ktorí štartujú na Družbe v Tate v MĽR.

V roku 1973 na ME juniorov v PĽR štartujú z Tatranu Lukačovič, Hargaš Juro, Matocha Miro, Jirásek, v tom istom zložení na Družbe v Sofii.

Silné dorastenecké družstvo v zložení: Lukačovič, Hargaš J., Žamboch V., Matocha M., Trizuljaková, Čermáková, bratia Lachkovičovci, Chalás, Kramárik získalo rad ocenení na domácich pretekoch.

V čase úspechov v roku 1974 došlo k vytvoreniu stredísk vrcholového športu, mládež z Tatranu prešla do ČH Bratislava a Slávia UK Bratislava a na určitý čas pretekárska činnosť v lodenici usta- la.

Jej oživenie znova začína koncom sedemdesiatych a začiatkom osemdesiatych rokov, kedy sa v Tatrane vytvorila najprv prípravka pod vedením Ota Raisa a neskôr oddiel s trénermi Kadnárom, Hargašom, Stowasserom, Šinákom.

Rozbiehajúcej činnosti výrazne pomohlo zriadenie Tréningového strediska mládeže s profesionálnou trénerkou Janou Beňušovou v roku 1981. Z roka na rok silnejúci oddiel a lepšie výsledky priniesli vrchol v podobe bronzovej medaily v K1 Ivety Fonodovej na ME juniorov v PĽR v roku 1983.

V súčasnej dobe patrí oddiel kanoistiky TJ Tatran Karlova Ves k najlepším na Slovensku v práci s mládežou, čoho dôkazom je zisk pohárov na súťažiach oddielov a majstrovské tituly z majstrovských súťaží v roku 1985.

Vodný slalom

Začiatky vodného slalomu v Tatrane sa datujú do roku 1956, kedy asistenci strojníckej fakulty SVŠT Bratislava Johny Guráky

a Laco Berger prišli s myšlienkou zakúpiť slalomové lode pre výcvik študentov, ktoré by súčasne mohli slúžiť aj ako doplnkový šport pre lyžiarov Slávie SVŠT a samozrejme aj pre záujemcov z radov Tatranov.

Hned od začiatku sa vytvorila pomerne silná skupina členov Tatranov, ktorí túto myšlienku podporovali a realizovali. A výsledky sa ukázali veľmi rýchlo. Už v r. 1957 v kategórii C2 st. dorastenci Čársky s Janošovičom a v kategórii C1 st. dorastenci Milan Čársky získali tituly majstrov Slovenska. V nasledujúcich rokoch Milan Čársky získal viackrát titul majstra Slovenska i medzi seniormi a dostal sa aj do juniorskéj reprezentácie.

V rokoch 1959-1960 bola súťaž vo vodnom slalome i súčasťou Hargášovho memoriálu.

Členovia Tatranu však majú zásluhu aj na celkovom rozvoji vodného slalomu na Slovensku. Dušan Benický položil základ Piešinskému slalomu a Tóna Daštinský vytvoril na najvyššej slovenskej telovýchovnej inštitúcii podmienky pre rýchly rozvoj vodného slalomu na celom Slovensku.

*

ZLOŽENIE VÍBORU TJ TATRAN BRATISLAVA - KARLOVA VES V JUBILEJNOM
50. ROKU ZALOŽENIA:

PREDSEDA: Univ. Prof. MUDr. Konštantín ČÁRSKY

PODPREDSEDA: Ľubomír KADNÁR

TAJOMníK: Ing. Ivan HARGAŠ

HOSPODár: Zlatica ČEMANOVÁ

POKLADNíK: Ľudovít ČERMák

ODDIEL KANOISTIKY: Ing. Juraj HARGAŠ

ODBOR TURISTIKY: Ing. Igor MIČUŠíK

ODBOR ZRTV: Mikuláš POLÓNY

SPRÁVA OBJEKTU: Otto RAIS

MATRíKA: Eva MATEJKOVÁ

ŠTK: Jozef STOWASSER

ČLEN VÍBORU: Jana ŠTEFKOVÁ

REVíZNA KOMISIA: Yvonne DINKOVÁ - PREDSEDA
Eva ZVOZILOVÁ
Ing. Pavol FERANEC

V roku 1985 TJ eviduje 260 členov z toho 130 mužov, 63 žien,
67 dorastencov a žiakov. Má 16 trénerov, 8 rozhodcov a 18 cviči-
telov turistiky.